

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Милена Шушулова-Павлова, Нов български университет,

за дисертационния труд на **Янг Джийю**

редовен докторант във Факултет „Музикална педагогика“, Катедра „Музикална педагогика и дирижиране“ на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев“ – Пловдив с научен ръководител: доц. Кирил Чапликов

на тема:

НАРОДНИ БЕЛЕЗИ И ДИРИГЕНТСКИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ В КИТАЙСКИТЕ ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
в професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

Биографични данни

Янг Джийю започва да учи пиано на четиригодишна възраст. Учи при известните китайски пианисти проф. Ян Минг от *Централната музикална консерватория*, проф. Джанг Пейли от *Музикалния департамент* на университет *Ксиамен*, и проф. Жу Яфен от *Музикалната консерватория* в Шенян. Учи и дирижиране при китайски диригент проф. Ян Джен. Завършва *Полската национална музикална консерватория* в Гданск (2016) с магистърска степен по пиано, а преди това *Полска музикална консерватория* в Краков като бакалавър по пиано (2013). Прави специализация и в Музикален университет *Фредерик Шопен* (2013-2014). Има богат преподавателски опит. Преподава в колежа *Ксиамен Хуатиан* в Южен Китай. Директор е на Асоциация на музикантите от *Ксиамен Симинг*. Ръководител на хора на музикалната асоциация на *Ксиамен Симинг* и пианист на Детски хор „Мечти“ на театър *Миннан*. Жури е на много конкурси в Китай: Конкурса за пиано *Джинпенг*, Конкурса за пиано *Западно езеро*, Конкурса за пиано на *Младешката лига на изкуство*. Печели награда за най-добър акомпанимент на *Деветия турнир на хор на звездите* в Националния театър в Пекин. Владее свободно английски и полски.

Съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд съдържа увод, 4 глави¹, заключение, приноси, библиография от 127 източника (81 книги и 46 статии) само на китайски език (което предполага невъзможност да се

---

¹ ГЛАВА 1 НАРОДНИТЕ СТИЛОВЕ И ДИРИГЕНТСКИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ НА КИТАЙСКИ ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ (Раздел 1 Хоровите творби и диригентски тълкувания от музикалния стил на Северозападен Китай. Раздел 2 Хоровите творби и диригентски тълкувания на музикалния стил на Югозападен Китай. **Error! Bookmark not defined.** Раздел 3 Хоровите творби и диригентски тълкувания от музикалния стил на Североизточен Китай. Раздел 4 Хоровите творби и диригентски тълкувания от музикалния стил на китайската провинция Вътрешна Монголия. Раздел 5 Хоровите творби и диригентски тълкувания от музикалния стил на Южен Китай. Раздел 6 Оперни елементи в китайския хор. Обобщение). ГЛАВА 2 КАТЕГОРИИ И ХУДОЖЕСТВЕНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА КИТАЙСКИТЕ ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ (Раздел 1 Хорови произведения в автентично състояние във вид на народни песни. Раздел 2 Хорови произведения с местен етнически характер. Раздел 3 Хорови произведения, базирани на традиционните западни композиционни методи. Раздел 4 Хорови произведения по древни китайски песни. Обобщение). ГЛАВА 3 НАСЛЕДСТВО И РАЗВИТИЕ НА ФОЛКЛОРНИТЕ ТРАДИЦИИ В КИТАЙСКИТЕ ШИРОКОМАЩАБНИ ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ (Раздел 1 Преглед на китайските национални музикални стилове: 1. Въведение в пентатоничния лад. 2. Комбинацията от "трионовата серия" в китайския национален музикален стил. 3. Хексатоничен лад в китайската народна музика. 4. Хептатоничен лад в китайската народна музика. Раздел 2 Наследството и развитието на националните елементи в широкомащабните вокални музикални произведения на Китай – пример „Кантата за Жълтата река“: 1. Национален лад и композиционна техника, използваща "трионова серия". 2. Национални ладове, тоналности и алтерации. 3. Контрапунктни пасажки, съставени от национални модели. 4. Национални характеристики на музикалното звучене. Раздел 3 „Кантата за Жълтата река“ - насоки за диригента: 1. Анализ и интерпретация на първата част „Песента на лодкарите от Жълтата река“. 2. Музикален анализ и интерпретация на втората част "Ода за Жълтата река". 3. Анализ и интерпретация на третата част "Водата на Жълтата река идваща от небето". 4. Анализ и интерпретация на четвъртата част "Балада за жълтата вода". 5. Анализ и интерпретация на петата част "Диалог край реката". 6. Анализ и интерпретация на шестата част "Гневът на Жълтата река". 7. Анализ и интерпретация на седмата част "Защита на Жълтата река". 8. Анализ и интерпретация на осмата част "Речи, Жълта река". Заключение). ГЛАВА 4 НАСЛЕДСТВО И НОВАТОРСТВО В СЪВРЕМЕННИТЕ КОНЦЕПЦИИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ (Раздел 1 Кратко въведение в творческите концепции на съвременните китайски хорови произведения: 1. Разнообразие от творчески идеи. 2. Разнообразие в певческите техники. 3. Разнообразие на изпълнителски форми. Раздел 2 Наследство и новаторство в хорови произведения основани на народни песни – пример: "Ода за осемте коня": 1. Анализ на хоровото произведение "Ода за осемте коня". 2. Музикални характеристики на хоровата творба "Ода за осемте коня". Инструкции за поставяне на "Ода на осемте коня". Раздел 3 Наследство и новаторство в художествени хорови произведения – пример: хоров цикъл "Ху Дзя Ин": 1. Анализ на хоровият цикъл "Ху Дзя Ин". 2. Музикални характеристики на хоровият цикъл "Ху Дзя Ин". 3. Съвети за поставяне на хоровият цикъл "Ху Дзя Ин". Раздел 4 Новаторство в популярните хорови произведения – пример: хоровата творба „Голямата риба“: 1. Анализ на хоровата творба "Голямата риба". 2. Музикални характеристики на хоровата творба "Голямата риба". 3. Инструкции за поставяне на хоровата творба "Голямата риба". Обобщение на главата)

проверят от научното жури), с общ обем от 193 страници, и приложение от 20 китайски хорови песни, поместени в 200 страници.

Точно формулирани цели и задачи на дисертацията

Произходът на китайското хорово изкуство датира от древната дворцова музика, ритуалната и народната музика, съчетани с въведените след Втората опиумна война (1860) в Китай западни образци през създадените голям брой християнски училища, откъдето многогласното хорово изкуство се разпространява в цял Китай. Китайската хорова музика е резултат от това „разпространение на западната музика на изток“ и в началото на ХХ век продължава своето развитие. Получава значително влияние от съветската музикална практика като основен източник на вдъхновение. След 1970 тази музика се интегрира със световното хорово изкуство и продължава своето развитие, преминавайки по труден и предизвикателен самостоятелен път. За сто години от своето практическо съществуване, китайската хорова музика започва своя път от прилагането на опита на западното хорово творчество, от ранни форми на едногласно пеене до смесен хор, а музикалната форма се развива от едноделни хорови творби до мащабни многочастни „хорови цикли“. Постепенно се появяват хорови произведения със собствени национални характеристики (творческо мислене, концепции, стилове, техники и естетически ценности), които на свой ред оказват влияние върху световното хорово изкуство. **Обект** на изследване на настоящия научен труд са народните белези и диригентските интерпретации в китайски хорови произведения. Китайският хор се различава от европейската хорова музика по отношение на съдържанието на тематиката, езиковия модел, музикалните техники и социалната роля на произведението. Настоящата работа представя развитието на китайската хорова музика през миналия век и характерни черти на изпълнението ѝ, разкривайки периодизацията и нейните художествени характеристики. **Изследователската цел** на дисертацията е да се анализират определени хорови произведения и техните черти от етническа гледна точка, както и различните стилове на някои мащабни хоровите произведения от гледна точка на диригента (съдържание; структура; характеристики на мелодията; диригентска интерпретация; насоки за диригента; анализ на музикалната форма). Докторантът се опитва да предложи препоръки за насърчаване на развитието на китайското хорово изкуство, с практическата значимост.

Значимост на изследвания проблем и актуалност. Степен на познание на докторанта

Първата глава анализира националните стилове и диригентските интерпретации на хоровата музика в различни региони на Китай. Според регионалното им разпределение тук са анализирани хорови произведения от северозападните, югозападните, североизточните, вътрешно-монголските и южните региони на Китай. Подбрани са „Прогонване на животинските духове“, „Реката тече“, „Усурийска лодкарска песен“, „Пасторал“, „Това съм аз“ и други хорови произведения с типични местни характеристики. Чрез интерпретацията на хоровата творба „Сън в планинския проход Лоу“ се анализират *оперните елементи*, въведени в китайската хорова музика. Във **втора глава** основно се класифицират китайските хорови произведения според различни критерии на тяхната „национализация“. Те са разделени на: хорови произведения върху оригинали на народни мелодии; хорови произведения с местен етнически привкус; хорови произведения създадени чрез взаимстване на чужди композиционни техники; хорови произведения, базирани на древни музикални елементи. Направен е анализ и е предложена интерпретация на типични представителни хорови творби. В **трета глава** са описани националните характеристики на мащабни китайски вокални цикли. За пример е използвано класическото хорово произведение „Кантата на Жълтата река“. Обобщават се неговите художествени характеристики и се провежда цялостен и подробен анализ на неговите творчески идеи, теми, композиционни техники и др. В **четвърта глава** се анализират съвременни хорови произведения. Съвременните композитори в страната прилагат китайска традиционна музика в своите хорови произведения чрез новаторски музикален език, уникална хармонична обработка и изразяване на актуални социални теми, придавайки нова жизненост на този жанр. В **заключението** се обобщават двата начина за запазване на националния характер на китайската хорова музика и се излагат конструктивни мнения и предложения за бъдещото развитие на китайската хорова практика. *„Композиторите съчетават елементи на народните песни със западни композиторски техники, като използват полифония и хармония, придавайки на китайските хорови произведения уникален „народен вкус“ и „националност“.* Много композитори в хоровите си творби също умело усвояват театрални елементи, смело използвайки мелодичната структура, ритмичните модели и ударните инструменти от

китайската опера.“ (цитат от дисертацията) Използването на китайски пентатонични тоналности, на хексатонични и хептатонични ладове е основно сред различни етнически групи и региони в китайската народна музика, а оттам и в хоровите произведения. Различните региони имат различни предпочитания при избора на мелодии, съчетани с елементите на етническите фолклорни песни. Докторантът анализира категориите китайски хорови произведения и техните художествени характеристики. Той ги разпределя в четири раздела: **Първата категория** са хорови произведения, представляващи оригинали на народни песни, на основата на дългогодишно масово устно фолклорно творчество и пеене, като художествените им характеристики са доста примитивни (като песни на етноса *Донг*). Но в това съзира свидетелство, че полифоничната музика съществува в Китай от стари времена. **Втората категория** са хорови произведения с местен етнически привкус, композирани въз основа на музиката на различни етнически малцинства в Китай и имат очевиден етнически израз в мелодиите (взета за пример хоровата песен „Гостенино отдалеч, моля, остани“ за смесен хор с музикални характеристики на етноса *И*). **Третата категория** са хорови произведения, създадени чрез заимстване на традиционни западни методи на композиране, основно съвременно течение в китайското хорово творчество (използват уникално сливане на китайски и западни стилове). **Четвъртата категория** са хорови творби, създадени на основата на древни китайски песни. Този тип хорови произведения използват творческа концепция за комбиниране на традиционни музикални характеристики с модерни техники, така че да запазят и изразят ритъма на китайската класическа музика. Композиторият прониква в характеристиките на модерното съзнание в създаването на произведения, преосмисляйки същността на древната китайска култура.

Коректност при цитирането

Янг Джийю е коректен в своите цитирания.

Оценка на съответствието на автореферата с основните положения и приносите на дисертационния труд: Авторефератът отговаря на дисертацията.

Публикации по темата на дисертационния труд

Докторантът има 3 публикации по темата на докторантурата.

Янг Джийю. *Анализ на произхода, развитието и чертите на китайската хорова музика* В: III международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ (2021), Пловдив, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, ISBN: ISSN: 2738-8956 (Print) ISSN: 2738-8964 (Online), ТОМ 1, стр. 393-403.

Янг Джийю. *Китайски многогласни народни песни – анализ на музикалните характеристики на голямата песен на народността Дун.* В: „ПРОЛЕТНИ НАУЧНИ ЧЕТЕНИЯ“ (2022), Пловдив, АМТИИ, ISSN 1314-7005, стр. 198-209.

Янг Джийю. *Музикален анализ и диригентски решения в смесената четиригласна хорова част „Яростно бушувай, жълта река“.* В: VI международна научна конференция „Наука, образование и иновации в областта на изкуството“ (2023) Пловдив, АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“, ISBN: ISSN: 2738-8956 (Print) ISSN: 2738-8964 (Online) (под печат).

Приноси на докторската дисертация

1. Този труд допълва знанията за китайското хорово изкуство и има значение за историята и развитието му, както и за обогатяването на теоретичните изследвания върху него. Настоящите изследвания върху китайския хор са предимно исторически прегледи, както и казуси за хорово обучение, хорова естетика, хорова вокализация, хорово изпълнение, хорово дирижиране, онтология на хоровите произведения и композитори. Малко са сравнителните анализи на хорови произведения на различни етнически групи и тяхното диригентско изпълнение, както това прави настоящият труд, сравнява хорови произведения от различни региони и исторически периоди в Китай и изследва приликите и разликите в техните национални характеристики, спецификите в диригентското изпълнение, като подпомага разбирането на китайската хорова музика.
2. Този труд задълбочено изследва националните характеристики на китайската хорова музика чрез задълбочено вникване в същността на китайската традиционна музика и култура, националните елементи, интегрирани в китайската хорова музика, включително мелодия, хармония, различни теми и образи, за да се разбере по-добре

уникалността на китайската хорова музика и чрез теоретичен анализ и специални напътствия да се подпомогнат съответни диригентски изпълнения.

3. Трудът предлага ефективни диригентски стратегии и техники за изпълнение на китайски хорови произведения. Степента на анализ на хоровите произведения, включително тяхната история, музикалната им структура, хармоничния контрапункт и т.н., пряко влияе върху изпълнителското им представяне. Представени са насоки как да се ръководят (организируют, водят) хоровите изпълнители, за да изразяват точно музикалните елементи на националните характеристики, как да изпълняват ритмично и емоционално изразяване и т.н.
4. Трудът дава идеи за интегриране на модерни музикални елементи, разширяване на творческите виждания за традиционната китайска естетика, целящи насърчаване, развитие и просперитет на китайската хорова музика. Докторантът търси съчетание на наследство и новаторство. Чрез изследване на влиянието на западната музикална култура върху създаването на нова хорова музика в Китай се разкриват иновациите и промените, предизвикани от обмена, както и уникалните стилове и характеристики на творбите, продукт на този обмен.

В заключение на това СТАНОВИЩЕ ще завърша със следната оценка: Дейността на докторанта отговаря на *научнометричните показатели* за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, според ЗРАСРБ. Дисертационният труд на **Янг Джийю**, докторант в АМТИИ, на тема: **НАРОДНИ БЕЛЕЗИ И ДИРИГЕНТСКИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ В КИТАЙСКИТЕ ХОРОВИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ**, заедно с носените от него приноси с научни и приложни качества, както и публикациите по темата, смятам достатъчни, за да дам своята **положителна оценка** и да предложа на уважаемото научното жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“** по професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство на **Янг Джийю**, според изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

20.07.2024, София

Проф. д-р Милена Шушулова-Павлова